

Hodnocení vedoucího diplomové práce
diplomové práce Veroniky Hamrové
Trestný čin zanedbání povinné výživy dle § 196 tr. zák.

Téma diplomové práce je aktuální. Trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 tr. zák. náleží do skupiny nejfrekventovanějších trestných činů, zároveň se jedná o trestnou činnost, o kterém se předpokládá, že je vysoce latentní, také jde o trestný čin, na jehož opětovné spáchání nemá předchozí trestní odsouzení zpravidla žádný mimořádný vliv a přitom jde o často recidivující trestný čin. Trestní politika v případě kriminalizace neplacení výživného selhává a ani úvahy o zdokonalení právní úpravy (dekriminalizace, anebo státem zálohované výživné) se v odborné veřejnosti zatím neujaly.

Je tedy třeba ocenit volbu tématu diplomové práce, které je aktuální.

Diplomantka zpracovala svoji práci na podkladě standardního počtu odborných literárních pramenů, mezi kterými ovšem není klasické dílo odborné literatury, starší (ale běžně dostupná) monografie A. Dolenského o trestném činu zanedbání povinné výživy. Mezi prameny uvádí autorka i četné internetové zdroje a tři diplomové práce. Naproti tomu existuje dlouhá řada judikátů, které řeší aktuální problémy aplikace třech ustanovení trestního zákoníku věnovaných neplacení výživného (§ 196, 196a, 197 tr. zák.). Autorka je cituje, ovšem nikoliv ustáleným způsobem, ale podle komerčního systému nakladatelství C. H. Beck, takže jsou obtížně ověřitelné.

Hlavní výzkumnou otázkou diplomové práce bylo uvést komplexní trestněprávní charakteristiku trestného činu zanedbání povinné výživy se zaměřením na znaky základní skutkové podstaty. Autorka se také zabývala historickým vývojem tohoto trestného činu i návrhy na jeho případnou dekriminalizaci

Diplomantka vypracovala práci na podkladě logické osnovy sestávající z osmi kapitol, zpravidla dále členěných, úvodu a závěru. Předposlední kapitola práce obsahuje návrhy de lege ferenda včetně úvah o dekriminalizaci tohoto trestného činu. V první kapitole diplomantka podává historický vývoj právní úpravy, v následující kapitole obecně charakterizuje daný trestný čin, následuje rozbor znaků skutkové podstaty (kapitola třetí), čtvrtá kapitola se zabývá sankcionováním, posléze v další kapitole rozebírá autorka zvláštní ustanovení o účinné lítosti. Závěrečné dvě kapitoly obsahují rozbor problematiky náhradního výživného a úvahy ke zdokonalení současné právní úpravy.

S použitými prameny autorka pracovala korektně i kreativně.

Práce prošla pečlivou technickou redakcí, jen s výjimečnými překlepy.

Závěry, ke kterým diplomantka dospěla, jsou věcné a střízlivé: Kriminalizace zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 tr. zák. je přepínáním trestní represe, sankce v podobě trestu odnětí svobody nemá kýžený účinek, je třeba najít jinou sankci či sankce, které by byly pro pachatele dostatečnou motivací k plnění alimentární povinnosti.

Závěrem shrnuji: Diplomová práce Veroniky Hamrové je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Předmětem rozpravy navrhuji otázku státem zálohovaného výživného poskytované oprávněným osobám, kterým není výživné poskytováno – jeho výhody a nevýhody.

Hodnocení diplomové práce: velmi dobře

V Praze 25. 7. 2021

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,